Skolverket

Juridisk vägledning

Granskad februari 2012

Mer om ...

Överklaganden enligt skollagen

- I skollagen kan fler beslut än tidigare överklagas.
- Från 16 års ålder får man föra sin egen talan.

Stärkt rättssäkerhet

En av utgångspunkterna i den nya skollagen är att stärka barnens och elevernas rättssäkerhet. Därför kan fler beslut än tidigare överklagas. I 28 kapitlet i skollagen finns alla beslut som kan överklagas samlade. De beslut som får överklagas enligt skollagen är sådana som fattas av Skolinspektionen, Skolverket, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Sameskolstyrelsen, kommuner och landsting, enskilda huvudmän samt av rektorn.

Till förvaltningsrätten eller Skolväsendets överklagandenämnd

Besluten kan överklagas antingen till förvaltningsrätten som första instans eller till Skolväsendets överklagandenämnd. Den första delen av 28 kapitlet, paragraferna 1-10, anger vilka beslut som får överklagas till förvaltningsrätterna som första instans. Förvaltningsrättens beslut kan överklagas till kammarrätten men för att kammarrätten ska pröva frågan krävs att den som överklagar får prövningstillstånd.1 Kapitlets andra del, paragraferna 11-16, anger vilka beslut som får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Överklagandenämndens beslut kan inte överklagas vidare till högre instans.

De beslut som räknas upp i kapitlet överklagas genom så kallat förvaltningsbesvär. Det innebär att beslutet bara kan överklagas av den som beslutet angår och om beslutet gått honom eller henne emot. Beslut som

[1] Ett prövningstillstånd ska meddelas om det är av vikt för ledningen av rättstillämpningen att det prövas av högre rätt, om det finns anledning att ändra förvaltningsrättens beslut eller om det finns några andra synnerliga skäl för att pröva överklagandet.

inte överklagas med förvaltningsbesvär kan överklagas genom laglighetsprövning. Laglighetsprövning innebär enbart en prövning av ett besluts laglighet och det är bara den som är medlem i kommunen som kan överklaga.

Beslut som rör antagning får inte överklagas, varken genom förvaltningsbesvär eller genom laglighetsprövning.

De beslut som kan överklagas enligt skollagen räknas upp och förklaras i avsnitten nedan.

Förvaltningslagen ska tillämpas

Vid handläggning av överklagbara beslut ska förvaltningslagens bestämmelser om handläggning av ärenden tillämpas.[2] Detta gäller även för enskilda huvudmän trots att de inte är myndigheter och därför som huvudregel inte är bundna av reglerna i förvaltningslagen.

Vem får överklaga, vem är part?

Ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot och om beslutet får överklagas. Om beslutet gäller omyndiga barn eller elever får föräldrar eller vårdnadshavare överklaga.

I skollagen sänks åldern för talerätt. Det innebär den som fyllt 16 år ges rätt att själv föra sin talan. Denna rätt gäller också ansökan till gymnasieskolan och gymnasiesärskolan samt överklagande av beslut i fråga om sådan utbildning även om den sökande eller den klagande inte har fyllt 16 år.

Enligt förvaltningslagen får beslut överklagas av den som beslutet angår. Det betyder att den som överklagar måste ha ett visst intresse i saken. Ofta är det den person som har fått ett beslut som gått honom eller henne emot, men det kan finnas begränsningar kring vem som får överklaga. I vissa fall får ett beslut bara överklagas av barnet, eleven eller någon som söker till en utbildning. Vårdnadshavaren kan överklaga beslut i den minderåriges ställe.

Vem som är part när en enskild huvudman fattat det överklagade beslutet

I 7 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) bestäms vem som ska vara den klagandes motpart i ärendet hos förvaltningsdomstol. Den bestämmelsen gäller inte när det är en enskild huvudman som har fattat det överklagade beslutet. Därför framgår det av bestämmelsen om överklagande av avstängning av elever, 28 kap. 6 §, att det är den enskilde huvudmannen som är motpart under handläggningen i domstol.

[2] Se Skolverkets Mer om Förvaltningslagens regler om handläggning i skolan

Viktiga begrepp

Laga kraft är en juridisk term som betyder att en dom eller ett beslut av domstol eller av en myndighet inte längre kan överklagas på grund av att tiden för överklagande har gått ut. Konsekvenserna av att ett beslut har vunnit laga kraft är att det får rättskraft, det vill säga det börjar gälla.

I vissa fall kan den som beslutar i en fråga fatta ett så kallat *interimistiskt beslut*. Det betyder att beslutet ska gälla omedelbart trots att det inte har vunnit laga kraft. Det interimistiska beslutet gäller till dess att det finns ett avgörande som har vunnit laga kraft. Ett exempel på detta är att Skolinspektionen kan fatta ett interimistiskt beslut vad gäller återkallelse av godkännande av enskild som huvudman. Då gäller det beslutet direkt. En huvudman som överklagar ett beslut om återkallelse av godkännandet kan då begära *inhibition*. Inhibition betyder att den domstol eller myndighet som ska pröva ett överklagande beslutar att det överklagade beslutet inte får verkställas. I det här fallet skulle det betyda att återkallelsen av godkännandet inte ska gälla förrän ett avgörande från domstolen vunnit laga kraft.

Skolinspektionens beslut som får överklagas till allmän förvaltningsdomstol

Godkännande eller återkallelse av godkännande av enskild som huvudman (28 kap. 2 § 1 punkten)

Det här rör Skolinspektionens beslut om godkännande eller återkallelse av godkännande av enskild som huvudman för förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola eller för fritidshem som anordnas vid en skolenhet med någon av dessa skolformer samt beslut om godkännande och återkallelse av sådant beslut för en internationell skola på grundskolenivå.

Vad gäller återkallelse av godkännande kan Skolinspektionen meddela ett interimistiskt beslut. Huvudmannen kan i sådana fall begära inhibition och förvaltningsrätten ska då avgöra om beslutet om återkallelse inte ska gälla, i avvaktan på en slutlig prövning av överklagandet.

Aktuella bestämmelser:

De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 2 kap. 5 § eller 24 kap. 2 § i fråga om godkännande av enskild som huvudman och på 26 kap. 3 eller 14 § i fråga om återkallelse av godkännande.

Rätt till bidrag (28 kap. 2 § 2 punkten)

Det här rör Skolinspektionens beslut om rätt till bidrag för en internationell skola.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 24 kap. 3 eller 5 § i fråga om rätt till bidrag och i 26 kap. 13–15 §§ i fråga om återkallelse av rätt till bidrag.

Statliga åtgärder för rättelse (28 kap. 2 § 3 punkten)
Det här rör Skolinspektionens beslut om statliga åtgärder för rättelse som ska vidtas mot en kommun eller ett landsting för rättelse på kommunens eller landstingets bekostnad.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 26 kap. 17 §.

Beslut om tillfälligt verksamhetsförbud (28 kap. 2 § 4 punkten).
Det här rör Skolinspektionens beslut om tillfälligt verksamhetsförbud. Om inget annat beslutas ska ett beslut om tillfälligt verksamhetsförbud gälla omedelbart. Huvudmannen kan dock begära inhibition och förvaltningsrätten ska då avgöra om beslutet om tillfälligt verksamhetsförbud inte ska gälla, i avvaktan på en slutlig prövning av överklagandet

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 26 kap. 18 §. En kommun kan också besluta om tillfälligt verksamhetsförbud, se nedan.

Vitesföreläggande (28 kap. 2 § 5 punkten).
Det här rör Skolinspektionens beslut att förena ett föreläggande enligt 26 kapitlet med vite.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 26 kap. 27 §.

Skolverkets beslut som får överklagas till allmän förvaltningsdomstol

Vitesföreläggande (28 kap 3 §)
Det här rör Skolverket beslut att förena ett föreläggande med vite en huvudman att tillhandahålla handlingar, lämna uppgifter m.m. vid nationell uppföljning och utvärdering.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 26 kap. 27 §.

Kommunens eller landstingets beslut som får överklagas

Till förvaltningsrätten

Godkännande eller återkallelse av godkännande av enskild som huvudman (28 kap. 5 § 1 punkten)

Det här rör kommunens beslut om godkännande eller om återkallelse av godkännande av enskild som huvudman för förskola respektive för fritidshem som inte anordnas vid en skolenhet med förskoleklass, grundskola eller grundsärskola.

Vad gäller återkallelse av godkännande kan kommunen meddela ett interimistiskt beslut. Huvudmannen kan i sådana fall begära inhibition och förvaltningsrätten ska då avgöra om beslutet om återkallelse inte ska gälla, i avvaktan på en slutlig prövning av överklagandet.

Aktuella bestämmelser:

De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 2 kap. 5 § i fråga om godkännande och 26 kap. 13 eller 14 § i fråga om återkallelse av godkännande.

Bidrag till enskild huvudman (28 kap. 5 § 2 punkten)

Det här rör kommunens beslut om bidrag till enskild huvudman inom skolväsendet eller en enskild huvudman för pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem. Både grundbeloppet och tilläggsbeloppet kan överklagas.

Aktuella bestämmelser:

De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 8 kap. 21 § (förskola), 9 kap. 19 § (förskoleklass), 10 kap. 37 § (grundskola), 11 kap. 36 § (grundsärskola), 14 kap. 15 § (fritidshem), 16 kap. 52 § (gymnasieskola, nationellt program), 17 kap. 31 eller 35 § (gymnasieskola, preparandutbildning och programinriktat individuellt val) och 19 kap. 25 § (gymnasiesärskola).

Avstängning (28 kap. 5 § 3 punkten)

Det här rör kommunens eller landstingets beslut att helt eller delvis stänga av en elev i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxen-utbildning, särskild utbildning för vuxna eller utbildning i svenska för invandrare. Detta gäller både för avstängning från hela skolformen eller för avstängning från en viss utbildning.[3]

Aktuella bestämmelser:

De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 5 kap. 17 § (avstängning från skolformen) eller 19 § (avstängning från en viss utbildning).

Föreläggande för vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter (28 kap. 5 § 4 punkten)

Det här rör kommunens beslut att förelägga vårdnadshavarna att fullgöra sina skyldigheter för att en viss skolpliktig elev ska fullgöra sin skolgång. Föreläggandet får förenas med vite och beslutet kan överklagas oavsett om vite har förelagts eller inte. Kommunen får även förelägga vårdnadshavare till elever vid fristående skolenheter att se till att den skolpliktiga eleven fullgör sin skolgång. Överklagandemöjligheten gäller alltså även beslut om

[3] Läs om detta i Skolverkets pm Mer om Trygghet och studiero.

föreläggande för sådana vårdnadshavare.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 7 kap. 23 §.

Skolskjuts[4] (28 kap. 5 § 5 punkten)

Det här rör kommunens eller landstingets beslut om rätten till skolskjuts för elever i grundskolan, grundsärskolan och gymnasiesärskolan. Tidigare har detta beslut endast kunnat överklagas genom kommunalbesvär. Möjligheten att överklaga gäller även för elever som går i de nämnda skolformerna i en annan kommun än hemkommunen och måste övernatta i skolkommunen. Då kan eleven ha rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 10 kap. 32 § första stycket (grundskolan i hemkommunen), 10 kap. 33 § första stycket (grundskola i annan kommun än hemkommunen), 11 kap. 31 § första stycket (grundsärskolan i hemkommunen), 11 kap. 32 § första stycket (grundsärskolan i annan kommun än hemkommunen), 19 kap. 20 § första stycket (gymnasiesärskolan i hemkommunen) eller 19 kap. 21 § första stycket (gymnasiesärskolan i annan kommun än hemkommunen).

Ekonomiskt stöd till inackordering (28 kap. 5 § 6 punkten)

Det här rör kommunens beslut om ekonomiskt stöd till inackordering för elever i gymnasieskolan. Till elever i gymnasieskolan med offentlig huvudman ska hemkommunen i vissa fall lämna ekonomiskt stöd. Skyldigheten gäller till och med det första kalenderhalvåret då eleverna fyller 20 år. Tidigare har detta bara kunnat överklagas genom laglighetsprövning, men nu kan besluten överklagas genom förvaltningsbesvär. Elever i gymnasieskola med en enskild huvudman kan få inackorderingstillägg från CSN, vars beslut kan överklagas till Överklagandenämnden för studiestöd. På det här sättet ges elever i offentliga gymnasieskolor samma möjligheter till överklagande som elever i fristående gymnasieskolor.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 15 kap. 32 §.

Medgivande att fullgöra skolplikten på annat sätt eller återkallelse av sådant medgivande (28 kap. 5 § 7 punkten)

Det här rör kommunens beslut om medgivande att fullgöra skolplikten på annat sätt än som anges i skollagen och återkallelse av sådant beslut.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 24 kap. 23 § i fråga om medgivande att fullgöra skolplikten på annat sätt och 24 kap. 24 § ifråga om att återkalla ett sådant medgivande.

Rätt till bidrag eller återkallelse av sådan rätt (28 kap. 5 § 8 punkten)

Det här rör kommunens beslut om rätt till bidrag eller återkallelse av sådan rätt till enskild huvudman som bedriver annan pedagogisk omsorg än förskola eller fritidshem eller till enskild huvudman som har godkänts som

[4] Läs om detta i Skolverkets pm Mer om Skolskjuts.

huvudman för fritidshem och istället erbjuder öppen fritidsverksamhet.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 25 kap. 10 eller 15 § i fråga om rätt till bidrag och 26 kap. 13 § ifråga om återkallelse av rätt till bidrag.

Bidrag (28 kap. 5 § 9 punkten)
Det här rör en kommuns beslut om bidragets storlek vid pedagogisk omsorg.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 25 kap. 11 §.

Tillfälligt verksamhetsförbud (28 kap. 5 § 10 punkten)
Det här rör kommunens beslut om tillfälligt verksamhetsförbud avseende fristående förskolor och fristående fritidshem samt pedagogisk omsorg som erbjuds istället för förskola eller fritidshem och som har förklarats rätt till bidrag.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 26 kap. 18 §.

Vitesföreläggande (28 kap. 5 § 11 punkten)
Det här rör kommunens beslut att förena ett föreläggande enligt 26 kapitlet med vite.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 26 kap. 27 §.

Till Skolväsendets överklagandenämnd

Mottagande i grundsärskolan (28 kap. 12 § 1 punkten)
Det här rör kommunens beslut om att ta emot en elev i grundsärskolan. Beslut om mottagande till grundsärskolan får bara överklagas av vårdnadshavaren.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 7 kap. 5 §.

Uppskjuten skolplikt (28 kap. 12 § 2 punkten)
Det här rör kommunens beslut om uppskjuten skolplikt, det vill säga att ett barn om det finns särskilda skäl får börja att fullgöra sin skolplikt först höstterminen det kalenderår barnet fyller åtta år.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 7 kap. 10 §.

Skolpliktens förlängning eller upphörande (28 kap. 12 § 3 punkten)
Det här rör kommunens beslut om förlängd skolplikt, liksom kommunens beslut om att en elevs skolplikt i grundskolan eller grundsärskolan ska

upphöra tidigare.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 7 kap. 13 § i fråga om skolpliktens förlängning eller 7 kap. 14 § i fråga om skolpliktens tidigare upphörande.

Mottagande av elev från en annan kommun (28 kap. 12 § 4 punkten)
Det här rör kommunens beslut om mottagande av en elev som på grund av särskilda skäl ska tas emot i offentlig förskoleklass, grundskola eller grundsärskola i en annan kommun än hemkommunen. Beslutet fattas av den kommun i vars skola barnet eller eleven önskar gå. Det är endast eleven eller dennes vårdnadshavare som får överklaga beslutet. Hemkommunen har alltså inte rätt att överklaga beslutet.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 9 kap. 13 § (mottagande i förskoleklass), 10 kap. 25 § (mottagande i grundskola) eller 11 kap. 25 § (mottagande i grundsärskola).

Åtgärder för en elev som inte bor hemma (28 kap. 12 § 5 punkten)
Det här rör kommunens beslut att svara för att en elev, som till följd av skolgången måste bo utanför det egna hemmet, får tillfredsställande förhållanden utan extra kostnad.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 10 kap. 29 § tredje stycket.

Placering vid en annan skolenhet än den vårdnadshavarna önskar (28 kap. 12 § 6 punkten)
Det här rör kommunens beslut om placering av en elev i grundskolan respektive grundsärskolan på annan skolenhet än vårdnadshavaren eller eleven önskar. Bestämmelsen omfattar också kommunens beslut att elev, under pågående utbildning, flyttas till en annan skolenhet. Kommunen får frångå vårdnadshavarens önskemål, dels om det annars skulle innebära betydande ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för kommunen, dels med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

Vad som är betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter kan variera beroende på vilken huvudman det rör sig om och vilka kostnader det handlar om. Om kommunens beslut överklagas måste kommunen kunna visa att den gjort en individuell prövning av önskemålet om placering och redovisa vilka åtgärder eller utgifter som den önskade placeringen skulle kräva.

Kommunens beslut om omplacering av en elev till en annan skolenhet gäller omedelbart, såvida inte Skolväsendets överklagandenämnd beslutar annat. I samband med överklagandet finns det därför möjlighet att begära inhibition, det vill säga att omplaceringen inte ska ske, i avvaktan på ett slutgiltigt beslut från överklagandenämnden.

Om omständigheterna förändras så att en placering eller omplacering mot vårdnadshavarnas önskemål inte längre är aktuell ska kommunen häva sitt

beslut, även efter att detta har överklagats till överklagandenämnden.

Dessa ärenden ska prövas av Skolväsendets överklagandenämnd utan onödigt dröjsmål.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 9 kap. 15 § andra stycket (förskoleklass), 10 kap. 30 § andra stycket (grundskolan), 11 kap. 29 § andra stycket (grundsärskolan) eller 19 kap. 19 § andra stycket (gymnasiesärskolan).

Behörighet eller mottagande i första hand för nationella program och mottagande till programinriktat individuellt val eller yrkesintroduktion som utformats för en grupp elever (28 kap. 12 § 7 punkten)

Det här rör kommunens beslut om behörighet eller mottagande i första hand för nationella program och mottagande till programinriktat individuellt val eller yrkesintroduktion som utformats för en grupp elever. När en elev söker till utbildning i gymnasieskolan görs en prövning i två steg. Först prövas om eleven kan tas emot som sökande, dvs. om eleven uppfyller behörighetskraven för utbildningen och om eleven har rätt till utbildning i kommunen eller landstinget. Kommunens eller landstingets beslut om mottagande får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Detta gäller för nationella program och för sådana introduktionsprogram som kan vara sökbara, det vill säga programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion. Beslutet får bara överklagas av den sökande.

Om det behövs gör huvudmannen i nästa steg ett urval bland de mottagna sökandena. Då ser man till elevens meritvärde och fattar sedan beslut om antagning. Ett sådant beslut kan inte överklagas.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 16 kap. 36 § i fråga om mottagande till nationella program och 17 kap. 14 § i fråga om programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion.

Tillhörighet till målgruppen för gymnasiesärskolan (28 kap. 12 § 8 punkten)

Det här rör hemkommunens beslut om en sökande till gymnasiesärskolan tillhör skolformens målgrupp. Beslutet får bara överklagas av den sökande eller dennas vårdnadshavare.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 18 kap. 8 § andra stycket.

Mottagande till kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna eller till utbildning i svenska för invandrare (28 kap. 12 § 9 punkten)

Det här rör kommunens beslut om mottagande till kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna eller till utbildning i svenska för invandrare. På grundläggande nivå är det alltid hemkommunen som avgör frågan om mottagande till kommunal vuxenutbildning, dvs. om den sökande har rätt att delta. Den som har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå ska också antas till utbildningen. En mottagen sökande till utbildning i svenska för invandrare ska också alltid antas till

utbildningen.

Ett beslut om mottagande inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå kan överklagas. Ett beslut ifråga om antagning kan dock inte överklagas, varken genom förvaltningsbesvär eller genom laglighetsprövning enligt kommunallagen.

Ett beslut får bara överklagas av den sökande.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 20 kap. 13 §, 14 § andra stycket (grundläggande nivå) eller 22 § (gymnasial nivå), 21 kap. 7 § tredje stycket (särskild utbildning för vuxna) eller 22 kap. 15 § (utbildning i svenska för invandrare).

Upphörande av utbildningen för en elev i kommunal vuxen-utbildning, särskild utbildning för vuxna eller utbildning i svenska för invandrare (28 kap. 12 § 10 punkten)

Det här rör kommunens beslut om upphörande av utbildningen för en elev som inom dessa skolformer saknar förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen eller inte gör tillfredsställande framsteg. Beslutet får bara överklagas av eleven.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 20 kap. 9 § andra stycket (kommunal vuxenutbildning), 21 kap. 9 § andra stycket (särskild utbildning för vuxna) eller 22 kap. 16 § andra stycket (i utbildning i svenska för invandrare).

Att på nytt bereda kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna eller utbildning i svenska för invandrare (28 kap. 12 § 11 punkten)

Det här rör kommunens beslut att efter upphörande på nytt bereda en person vuxenutbildning. Beslutet får bara överklagas av den sökande.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 20 kap. 9 § tredje stycket (kommunal vuxenutbildning), 21 kap. 9 § tredje stycket (särskild utbildning för vuxna) eller 22 kap. 17 § (i utbildning i svenska för invandrare).

Åtagande om interkommunal ersättning (28 kap. 12 § 12 punkten)

Det här rör hemkommunens beslut om åtagande att svara för kostnaderna för utbildning som tillhandahålls av annan kommun vid särskilda skäl (interkommunal ersättning).

Överklagandemöjligheten gäller endast utbildning på gymnasial nivå inom ramen för den kommunala vuxenutbildningen.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 20 kap. 21 § tredje stycket.

Rätt till utbildning eller annan verksamhet på grund av EU-rätt med mera (28 kap. 12 § 13 punkten)

Det här rör kommunens eller landstingets beslut om att en person har rätt till t.ex. utbildning enligt skollagen på grund av att personen till följd av

EU-rätten, avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiz, å andra sidan, om fri rörlighet för personer.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 29 kap. 2 § andra stycket 3 som anger vilka som ska jämställas med personer som är bosatta i landet.

Enskild huvudmans beslut

Till allmän förvaltningsdomstol

Avstängning (28 kap. 6 §)
Det här rör en enskild huvudmans beslut att helt eller delvis stänga av en elev i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan. Ett sådant beslut får överklagas, både för avstängning från hela skolformen eller för avstängning från en viss utbildning. Huvudmannen får besluta att avstängningen ska gälla omedelbart.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 5 kap. 17 (avstängning från skolformen) eller 19 §§ (avstängning från en viss utbildning).

Enskild huvudmans beslut som kan överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd

Behörighet eller mottagande i första hand för nationella program och mottagande till programinriktat individuellt val eller yrkesintroduktion som utformats för en grupp elever (28 kap. 13 § 1 punkten)
Det här rör en enskild huvudmans beslut om behörighet eller mottagande i första hand för nationella program och mottagande till programinriktat individuellt val eller yrkesintroduktion som utformats för en grupp elever. När en elev söker till utbildning i gymnasieskolan görs en prövning i två steg. Först prövas om eleven kan tas emot som sökande, dvs. om eleven uppfyller behörighetskraven för utbildningen och om eleven har rätt till utbildning hos den enskilde huvudmannen. Den enskilda huvudmannens beslut om mottagande får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd. Detta gäller för nationella program och för sådana introduktionsprogram som kan vara sökbara, det vill säga programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion. Beslutet får bara överklagas av den sökande.

Om det behövs gör huvudmannen i nästa steg ett urval bland de mottagna sökandena. Då ser man till elevens meritvärde och fattar sedan beslut om antagning. Ett sådant beslut kan inte överklagas.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 16 kap. 36 § i fråga om mottagande till nationella program och 17 kap. 14 § i fråga om programinriktat individuellt val och yrkesintroduktion.

Rätt till utbildning eller annan verksamhet på grund av EU-rätt med mera (28 kap. 13 § 2 punkten)

Det här rör en enskild huvudmans beslut om att en person har rätt till t.ex. utbildning enligt skollagen på grund av att personen till följd av EU-rätten, avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiz, å andra sidan, om fri rörlighet för personer.

Aktuella bestämmelser:

De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 29 kap. 2 § andra stycket 3 som grundar vilka som ska jämställas med personer som är bosatta i landet.

Beslut av Specialpedagogiska skolmyndigheten

Till allmän förvaltningsdomstol

Föreläggande för vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter (28 kap. 7 § 1 punkten)

Det här rör Specialpedagogiska skolmyndighetens beslut om att förelägga vårdnadshavarna att se till att en skolpliktig elev fullgör sin skolgång. Föreläggandet får förenas med vite och beslutet kan överklagas oavsett om vite har förelagts eller inte.

Aktuella bestämmelser:

De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 7 kap. 23 §.

Kostnadsfria resor (28 kap. 7 § 2 punkten)

Det här rör Specialpedagogiska skolmyndighetens beslut om kostnadsfria resor. Elever i specialskolan har rätt till de kostnadsfria resor som behövs för utbildningen.

Aktuella bestämmelser:

De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 12 kap. 25 § första stycket.

Medgivande att fullgöra skolplikten på annat sätt eller återkallelse av sådant medgivande (28 kap. 7 § 3 punkten)

Det här rör Specialpedagogiska skolmyndighetens beslut avseende medgivande att fullgöra skolplikten på annat sätt än som anges i skollagen, och återkallelse av sådant beslut.

Aktuella bestämmelser:

De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 24 kap. 23 § i fråga om medgivande att fullgöra skolplikten på annat sätt och 24 kap. 24 § ifråga om att återkalla ett sådant medgivande.

Till Skolväsendets överklagandenämnd

Barns mottagande i specialskolan (28 kap. 14 § 1 punkten)

Det här rör Specialpedagogiska skolmyndighetens beslut om att ta emot en elev i specialskolan. Beslut om ett barns mottagande i specialskolan får bara överklagas av barnet.

Aktuella bestämmelser:

De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 7 kap. 6 §.

Skolpliktens förlängning eller upphörande (28 kap. 14 § 2 punkten)

Det här rör Specialpedagogiska skolmyndighetens beslut om förlängd skolplikt liksom beslut om att en elevs skolplikt i specialskolan ska upphöra tidigare. En elev som inte har slutfört den högsta årskursen när skolplikten i specialskolan annars skulle ha upphört ska få sin skolplikt förlängd med ett år. I enstaka fall kan det finnas individuella omständigheter som gör att en tvångsvis förlängning av skolplikten inte är lämplig.

Aktuella bestämmelser:

De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 7 kap. 13 § i fråga om skolpliktens förlängning eller 7 kap. 14 § i fråga om skolpliktens tidigare upphörande.

Åtgärder för en elev som inte bor hemma (28 kap. 14 § 3 punkten)

Det här rör Specialpedagogiska skolmyndighetens beslut att svara för att en elev som till följd av skolgången måste bo utanför det egna hemmet får tillfredsställande förhållanden utan extra kostnad.

Aktuella bestämmelser:

De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 12 kap. 25 § andra stycket.

Rätt till utbildning eller annan verksamhet på grund av EU-rätt med mera (28 kap. 14 § 4 punkten)

Det här rör Specialpedagogiska skolmyndighetens beslut om att en person har rätt till t.ex. utbildning enligt skollagen på grund av att personen till följd av EU-rätten, avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiz, å andra sidan, om fri rörlighet för personer.

Aktuella bestämmelser:

De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 29 kap. 2 § andra stycket 3.

Beslut av Sameskolstyrelsen

Till allmän förvaltningsdomstol

Föreläggande för vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter (28 kap. 8 § 1 punkten)

Det här rör Sameskolstyrelsens beslut om att förelägga vårdnadshavarna att

se till att en skolpliktig elev fullgör sin skolgång. Föreläggandet får förenas med vite och beslutet kan överklagas oavsett om vite har förelagts eller inte.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 7 kap. 23 §.

Kostnadsfria resor (28 kap. 8 § 2 punkten)
Det här rör Sameskolstyrelsens beslut om kostnadsfria resor. Elever i sameskolan har rätt till de kostnadsfria resor som behövs för utbildningen.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 13 kap. 16 § första stycket.

Till Skolväsendets överklagandenämnd

Barns mottagande i sameskolan (28 kap. 15 § 1 punkten)
Det här rör Sameskolstyrelsens beslut om att ta emot en elev i specialskolan. Beslutet får bara överklagas av barnet.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 7 kap. 7 §.

Åtgärder för en elev som inte bor hemma (28 kap. 15 § 2 punkten)
Det här rör Sameskolstyrelsens beslut att svara för att en elev som till följd av skolgången måste bo utanför det egna hemmet får tillfredsställande förhållanden utan extra kostnad.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 13 kap. 16 § andra stycket.

Rätt till utbildning eller annan verksamhet på grund av EU-rätt med mera (28 kap. 15 § 3 punkten)
Det här rör Sameskolstyrelsens beslut om att en person har rätt till t.ex. utbildning enligt skollagen på grund av att personen till följd av EU-rätten, avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Schweiz, å andra sidan, om fri rörlighet för personer.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 29 kap. 2 § andra stycket 3.

Beslut av rektorn

Till allmän förvaltningsdomstol

Avstängning (28 kap. 9 § 1 punkten)
Det här rör rektorns beslut om avstängning under kortare tid vid akuta situationer. Det rör både obligatoriska och frivilliga skolformer. Bestämmelsen gäller oavsett om huvudmannen för utbildningen är offentlig

eller enskild. Eftersom det rör sig om en akut åtgärd gäller beslutet som regel omedelbart. I samband med överklagandet finns det därför möjlighet att begära inhibition, det vill säga att avstängningen inte ska gälla omedelbart, utan först efter att ärendet avgjorts i förvaltningsrätten.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 5 kap. 14 § (vissa obligatoriska skolformer) 17 § tredje stycket (gymnasieskolan) eller 19 § tredje stycket (avstängning från en viss utbildning).

Befrielse från skyldighet att delta i obligatoriska inslag i undervisningen (28 kap. 9 § 2 punkten)

Det här rör rektorns beslut om att en elev, på begäran av vårdnadshavaren, i obligatoriska skolformerna befrias från skyldighet att delta i obligatoriska inslag i undervisningen om det finns synnerliga skäl.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 7 kap. 19 §.

Särskilt om fristående skolor (28 kap. 9 § andra stycket)

Det här handlar om vad som gäller när ett överklagat beslut är fattat av en rektor vid en fristående skola. När en rektor på en skola med enskild huvudman har fattat beslut om avstängning eller befrielse från skyldigheten att delta i obligatoriska inslag i utbildningen i de obligatoriska skolformerna ska den enskilde huvudmannen vara motpart under handläggningen i domstol.[5]

Till Skolväsendets överklagandenämnd

Åtgärdsprogram (28 kap. 16 § 1 punkten)

Det här rör beslut om åtgärdsprogram. Det avser såväl beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram som åtgärdsprogrammets innehåll. Om nämnden anser att beslutet är felaktigt - dvs. att utredningen visar att eleven ska ges särskilt stöd eller att det särskilda stödet ska ges i en annan form eller omfattning än vad som skett – ska nämnden upphäva beslutet och återförvisa ärendet till rektorn vid skolenheten för ny handläggning.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 3 kap. 9 §.

Särskild undervisningsgrupp eller enskild undervisning (28 kap. 16 § 2 punkten)

Det här rör rektorns beslut om att en elev i de obligatoriska skolformerna ska placeras i särskild undervisningsgrupp eller ges enskild undervisning.

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 3 kap. 11 §.

[5] I 7 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) bestäms vem som ska vara den klagandes motpart i ärendet hos förvaltningsdomstol. Den bestämmelsen gäller dock inte när det är en enskild huvudman som har fattat det överklagade beslutet.

Anpassad studiegång (28 kap. 16 § 3 punkten)
Det här rör rektorns beslut om anpassad studiegång för elev i de obligatoriska skolformerna

Aktuella bestämmelser:
De beslut som överklagas enligt den här bestämmelsen finns i 3 kap. 12 §.

Aktuella bestämmelser och förarbeten

Det här materialet grundar sig på bestämmelserna i 28 kapitlet skollagen (2010:800) och förarbetena Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet, prop 2009/2010: 165.

Bestämmelserna i den nya skollagen ska tillämpas på utbildning från den 1 juli 2011.

Läs mer på www.skolverket.se